

**PLANUL PENTRU EGALITATEA DE GEN (2024-2025) AL
INSTITUTULUI DE ARHEOLOGIE „VASILE PÂRVAN”**

Decembrie 2023

Introducere

Egalitatea de gen (egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați) reprezintă una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene, susținută și dezvoltată prin *Strategia europeană pentru egalitatea de gen 2020-2025*. Ideea centrală a acestei strategii este ca „toți europenii – femei sau bărbați, fete sau băieți – să se bucure de libertatea de a-și urma propria cale, să aibă șanse egale de a prospera, să poată fi membri egali în societate și să poată deveni lideri dacă o merită”¹. „Toți cetățenii (...) sunt egali în diversitatea lor”².

Constituția României prevede că, la muncă egală, femeile au salariul egal cu bărbații. O serie de modificări și completările introduse în legislația din România au venit în sprijinul promovării egalității de șanse între femei și bărbați (de exemplu, Decretul 342/1981 privind ratificarea Convenției din 18 decembrie 1979 asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei; Legea nr. 210/1999 privind concediul paternal, cu completările și modificările ulterioare; Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, republicată cu completările și modificările ulterioare; Legea 137/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice; H.G. nr. 1547/2022 pentru aprobarea strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice; H.G. nr. 970/2023 pentru aprobarea Metodologiei privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă³.

*

Institutul de Arheologie din București (numit, din 1994, „Vasile Pârvan”) a fost întemeiat în anul 1956, fiind, de fapt și de drept, succesorul Muzeului Național de Antichități, ale cărui începuturi urcă în timp până către mijlocul secolului al XIX-lea. Din 1949 Muzeul Național de Antichități devine o secție a Institutului de Istorie al Academiei Române, iar din 1956, odată cu înființarea Institutului de Arheologie, o secție în cadrul acestuia. În prezent, Institutul face parte dintre unitățile de cercetare subordonate Academiei Române potrivit H.G. 116/1990 și își desfășoară activitatea în acord cu Legea de organizare și funcționare a Academiei Române nr. 752/2001, Statutul Academiei Române și Regulamentul de aplicare a Statutului Academiei Române, cu respectarea legislației în vigoare (Legea 319/2003) în domeniul cercetării-dezvoltării⁴.

Principalele atribuții ale Institutului sunt: efectuarea de studii de specialitate în domeniul arheologiei, istoriei străvechi, vechi și medievale a României și universale; efectuarea de cercetări arheologice și publicarea lor; îngrijirea colecțiilor existente și constituirea de colecții de studiu; participarea, prin membrii săi, la coordonarea pe plan național a activității arheologice, de protejare și restaurare a monumentelor istorice în cadrul Comisiei Naționale de Arheologie, al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și al altor organisme; colaborarea cu Universitatea București, dar și cu alte instituții de învățământ superior, pentru formarea studenților în domeniul arheologiei și istoriei antice; organizarea de doctorate de profil; încheierea de colaborări științifice cu instituțiile de profil din țară și din străinătate; organizarea de manifestări științifice interne și

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_ro#:~:text=pu%C8%9Bin%20posturi%20decizionale,-,Strategia%20privind%20egalitatea%20de%20gen%20pentru%20perioada%202020%2D2025,putea%20duce%20la%20progrese%20mari.

² https://commission.europa.eu/document/download/dd6c86ef-9929-4f71-a5d7-0043b1677c76_ro?filename=gender_equality_strategy_factsheet_ro.pdf.

³ <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2024/02/Plan-egalitate-de-gen-23.02.2024.pdf>.

⁴ <https://iabvp.ro/istoric-2/>.

internaționale; participarea, prin membrii săi, la activitatea asociațiilor naționale și internaționale⁵.

Considerată până în anii '90 o activitate mai potrivită pentru bărbați decât pentru femei, ca urmare, în principal, a necesității de a efectua deplasări dese în teren, uneori pentru perioade mai îndelungate (cu scopul efectuării de săpături), rămânând astfel mai departe de familie, arheologia a devenit în ultimii 30 de ani un domeniu de activitate mult mai atractiv pentru femei. Acest fapt s-a datorat, cu siguranță, și schimbărilor petrecute în mentalitatea populației românești, mai ales în urma aderării la Uniunea Europeană, femeile dobândind un rol tot mai activ în societatea românească, inclusiv în poziții de conducere, depășindu-se, în bună parte, stereotipurile vechi, potrivit cărora rolul femeilor ar fi doar legat de treburile gospodărești și îngrijirea copiilor. Prin urmare, numărul femeilor în cadrul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” a crescut semnificativ după anul 2000.

Prin elaborarea planului pentru egalitatea de gen, dorim să ne asigurăm că toți salariații noștri beneficiază de condiții bune și egale de lucru, că toate activitățile care se desfășoară urmează **principiile egalității de șanse și tratament, diversității, inclusivității și nediscriminării**. Susținem în mod egal șansa fiecărui angajat (indiferent de gen, religie, etnie) de a dobândi cunoștințe noi, de a participa la activități de formare profesională, de a publica liber rezultatele cercetării sale, de a-și asuma responsabilități și a se implica în activități de conducere, cu alte cuvinte, promovăm egalitatea de șanse între salariați la toate nivelurile, de la angajare și pe toată durata carierei lor, punând preț pe calitate și competență. De asemenea, ne dorim, prin toate acțiunile pe care le-am întreprins sau le vom desfășura în viitor, ca salariații noștri să aibă parte de un bun echilibru între carieră și viața privată.

Comisia de etică, înființată în cadrul institutului în anul 2016 (alcătuită din trei femei și un bărbat), are ca obiectiv principal respectarea de către toți angajații din cercetare, indiferent de gen, a codului deontologic al profesiei noastre. Prin elaborarea Planului pentru egalitatea de gen ne vom asigura că instituția noastră rămâne un loc sigur pentru toți angajații săi, cu o deschidere largă spre colaborare și comunicarea liberă a oricăror probleme.

Planul privind egalitatea de gen al Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” pentru perioada 2024-2025 se bazează pe setul de principii înscrise în *Carta europeană a cercetătorilor și Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor*⁶, *Strategia europeană pentru egalitatea de gen 2020-2025* și ghidul programului *Horizon Europe* pentru planurile de egalitate de gen⁷.

Colectarea datelor (anii 2022-2023)

Au fost selectate următoarele informații pentru analiza situației existente în anii 2022-2023:

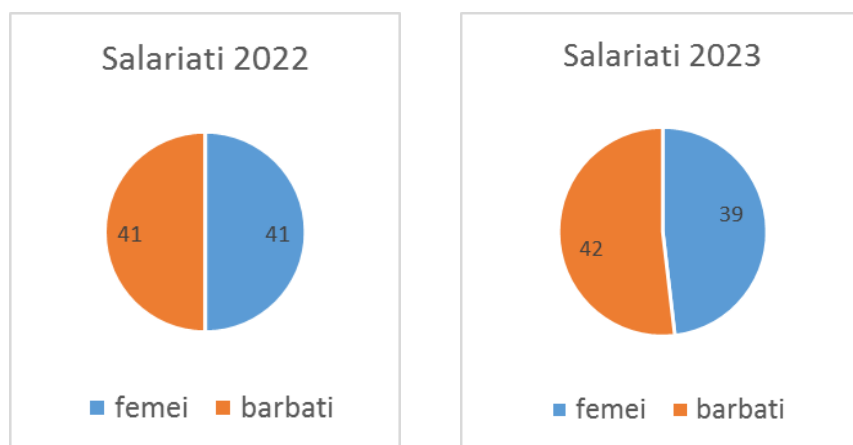
- Numărul total de angajați în funcție de sexul biologic;
- Numărul de angajați, bărbați și femei, în funcție de profilul activității desfășurate (cercetare, suport cercetare, administrație);
- Numărul de angajați, bărbați și femei, în posturi de cercetare;
- Angajați, bărbați și femei, care au solicitat concediu pentru creșterea copilului;
- Numărul de doctoranzi, bărbați și femei.

⁵ <https://iabvp.ro/principalele-atributii-ale-institutului-de-arheologie-vasile-parvan/>.

⁶ <https://cnecsdti.mcid.gov.ro/wp-content/uploads/cne/2017/12/CartaCercetatorului.pdf>.

⁷ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/ffc06c3-200a-11ec-bd8e-01aa75ed71a1>.

Grafic 1. Personalul IAB în anii 2022-2023.

Tabelul 1. Structura personalului IAB în anul 2022:

Personal	Bărbați	Femei	Total
Cercetare	27	19	46
Suport cercetare	6	16	22
Administrație, contabilitate	8	6	14
TOTAL	41	41	82

Tabelul 2. Structura personalului IAB în anul 2023:

Personal	Bărbați	Femei	Total
Cercetare	27	19	46
Suport cercetare	6	14	21
Administrație, contabilitate	9	6	15
TOTAL	42	39	81

Tabelul 3. Femei și bărbați în funcții de conducere în anii 2022 și 2023:

Funcții de conducere	Bărbați	Femei
Director	√	
Director-adjunct științific	√	
Secretar științific	√	
Contabil șef		√
TOTAL	3	1

Consiliul Științific al Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” este format din 10 membri proveniți din cadrul institutului (trei membri de drept, ceilalți șapte membri fiind aleși de salariații cu studii superioare) și un reprezentat al Academiei Române.

Tabelul 4. Membri aleși ai Consiliului Științific:

Membri aleși	Bărbați	Femei
7	3	4

Tabelul 5. Femei și bărbați în conducerea sectoarelor/centrelor de cercetare ale institutului în anii 2022 și 2023:

Șefi de sectoare / centre de cercetare	Bărbați	Femei
Sectorul Paleolitic		√
Sectorul de Arheologie preistorică	√	
Sectorul de Arheologie greco-romană și epigrafie		√
Sectorul de Arheologie medievală		√
Sectorul Numismatic	√	
Sectorul de Bioarheologie	√	
Muzeul Național de Antichități		√
Centrul de Tracologie	√	
TOTAL	4	4

Tabelul 6. Personal în funcții de cercetare în anul 2022:

	CS I, CS II, CS III	CS, ACS	Total bărbați	Total femei
Total bărbați	25	2	27	
Total femei	14	5		19

Tabelul 7. Personal în funcții de cercetare în anul 2023:

	CS I, CS II, CS III	CS, ACS	Total bărbați	Total femei
Total bărbați	26	1	27	
Total femei	14	5		19

Tabelul 8. Doctoranzi, bărbați și femei, înregistrați la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, în cadrul SCOSAAR (anii 2022-2023):

Nr. doctoranzi	Bărbați	Femei
36	24	12

Analiza cantitativă și calitativă a datelor colectate

- În cadrul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” există un echilibru evident între numărul angajaților bărbați și numărul angajaților femei.

- În posturile de conducere, numărul bărbaților este mai mare decât cel al femeilor.

- În cazul membrilor aleși ai Consiliului Științific, numărul femeilor este mai mare decât cel al bărbaților.

- Secretarul Consiliului Științific este femeie, iar biroul comitetului de pilotaj constituit în cadrul acestuia pentru proiectele prioritare ale Academiei Române și pentru programul editorial propriu (monografii) al Institutului este format din femei.

- Două din cele trei reviste cu apariție regulată au femei ca redactor șef, iar cealaltă are o femeie ca redactor șef adjunct.

- În conducerea sectoarelor / centrului de cercetare, numărul femeilor este egal cu cel al bărbaților.
- Numărul cercetătorilor bărbați este mai mare decât numărul cercetătorilor femei.
- În compartimentele suport ale cercetării (conservare-restaurare-desen, bibliotecă), numărul femeilor este mai mare decât cel al bărbaților.
- Două femei sunt, în prezent, în concediu de creștere a copilului.
- Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” este un loc sigur pentru angajații săi, fără violență de gen sau orice tip de hărțuire.
- Angajații Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, bărbați sau femei, nu sunt constrânși să lucreze peste program sau în perioadele de repaus (sfârșit de săptămână, concediu de odihnă, sărbători legale).
- Femeile sunt mult mai implicate în activități organizatorice și de sprijin ale cercetării și mai puțin în activități de conducere. Ar trebui încurajate pentru a-și asuma responsabilități și funcții de conducere.

Pe baza analizei interne, a politicilor și cerințelor naționale și europene, conducerea Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” s-a angajat să elaboreze și să pună în practică Planul pentru egalitatea de gen, pentru perioada 2024-2025.

Planul pentru egalitatea de gen 2024-2025

Planul institutului pentru egalitatea de gen cuprinde domeniile de intervenție, acțiunile care urmează a fi îndeplinite, indicarea publicului țintă, calendarul desfășurării acțiunilor și persoanele responsabile.

Domeniul 1: Echilibrul de gen în conducere și luarea deciziilor

Acțiuni	Public-țintă	Durată	Responsabil
1. Realizarea unei diagnoze actualizate a stării de fapt bazate pe date relevante privind egalitatea de gen - semestrial sau ori de câte ori este necesar, prezentată în consiliul științific	Toți angajații	2024-2025	Membrii consiliului științific desemnați prin vot sau salariați-femei invitate în consiliu
2. Revizuirea documentelor instituționale, dacă este cazul, pentru o mai bună integrare a perspectivei de gen	Toți angajații	2024	Director și angajații cu funcții de conducere
3. Desemnarea membrilor comitetelor și comisiilor în mod echilibrat, din perspectiva egalității de gen	Toți angajații	2024-2025	Director și angajații cu funcții de conducere

Domeniul 2: Promovarea echilibrului de gen în procesele de recrutare și selecție la toate nivelurile

Acțiuni	Public-țintă	Durată	Responsabil
----------------	---------------------	---------------	--------------------

1. Analiza procedurilor și practicilor de angajare și promovare profesională în scopul identificării factorilor care ar putea cauza discriminarea pe criterii de gen	Toți angajații	2024-2025	Consiliul Științific, pe baza observațiilor furnizate de membrii consiliului științific desemnați prin vot sau de salariați-femei invitate în consiliu
--	----------------	-----------	--

Domeniul 3: Echilibrul între viața profesională și cea personală

Acțiuni	Public-țintă	Durață	Responsabil
1. Asigurarea unui program flexibil de lucru, în special pentru angajații care se întorc din concediul pentru creșterea copilului, pentru cei care au în grijă copii sub 12 ani sau membri în vârstă ai familiei.	Toți angajații	2024-2025	Director, la propunerea șefilor de sector /compartiment / birou

Domeniul 4: Măsuri împotriva violenței bazate pe gen, inclusiv hărțuire sexuală

Acțiuni	Public-țintă	Durață	Responsabil
1. Reexaminarea <i>Codului de etică</i> și completarea cu prevederi împotriva violenței de gen, inclusiv a hărțuirii sexuale.	Toți angajații	2024-2025	Președintele consiliului științific, la sesizarea sau propunerea oricărui membru al corpului de angajați

DIRECTOR

Dr. Eugen NICOLAE, c.ș. I

Întocmit,

Dr. Anca POPESCU, c.ș. III –

Dr. Liana OȚA, c.ș. II, secretar al Consiliului Științific, șef de sector –

Dr. Roxana DOBRESCU, c.ș. I, membru al Consiliului Științific, șef de sector –

Dr. Aurel VÎLCU, c.ș. I, secretar științific -